

Bryssel den 11 juli 2023
(OR. en)

11132/1/23
REV 1

ECOFIN 658
UEM 192
SOC 484
EMPL 335
COMPET 679
ENV 758
EDUC 271
RECH 303
ENER 394
JAI 904
GENDER 135
ANTIDISCRIM 129
JEUN 173
SAN 410

NOT

---

från:	Rådets generalsekretariat
till:	Ständiga representanternas kommitté (Coreper)/rådet
Föreg. dok. nr:	11132/23
Komm. dok. nr:	COM(2023) 603 final
Ärende:	RÅDETS REKOMMENDATION om Tjeckiens nationella reformprogram 2023 med avgivande av rådets yttrande om Tjeckiens konvergensprogram 2023

För delegationerna bifogas det ovannämnda utkastet till rådets rekommendation, som har diskuterats av rådet och Europeiska rådet och som grundas på kommissionens rekommendation COM(2023) 603 final.

RÅDETS REKOMMENDATION

av den ...

om Tjeckiens nationella reformprogram 2023 med avgivande av rådets yttrande om Tjeckiens konvergensprogram 2023

EUROPEISKA UNIONENS RÅD UTFÄRDAR DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken¹, särskilt artikel 9.2,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigerande av makroekonomiska obalanser², särskilt artikel 6.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

---

¹ EGT L 209, 2.8.1997, s. 1.

² EUT L 306, 23.11.2011, s. 25.

av följande skäl:

- (1) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241³, genom vilken faciliteten för återhämtning och resiliens (*faciliteten*) inrättades, trädde i kraft den 19 februari 2021. Faciliteten ger ekonomiskt stöd till medlemsstaterna för genomförandet av reformer och investeringar och utgör en finanspolitisk impuls som finansieras av unionen. I enlighet med den europeiska planeringsterminens prioriteringar bidrar faciliteten till den ekonomiska och inkluderande återhämtningen och till genomförandet av hållbara och tillväxtfrämjande reformer och investeringar, i synnerhet reformer och investeringar för att främja den gröna och den digitala omställningen och göra medlemsstaternas ekonomier mer resilienta. Den bidrar också till att stärka de offentliga finanserna och stimulera tillväxt och sysselsättning på medellång och lång sikt, förbättra den territoriella sammanhållningen inom unionen och stödja det fortsatta genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Det högsta ekonomiska bidraget per medlemsstat inom ramen för faciliteten uppdaterades den 30 juni 2022, i enlighet med artikel 11.2 i förordning (EU) 2021/241.

---

³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 av den 12 februari 2021 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens (EUT L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (2) Den 22 november 2022 antog kommissionen 2023 års årliga översikt över hållbar tillväxt, som inledde 2023 års europeiska planeringstermin. Den 23 mars 2023 godkände Europeiska rådet prioriteringarna i 2023 års årliga översikt över hållbar tillväxt, som är inriktade på de fyra principerna för konkurrenskraftig hållbarhet. Den 22 november 2022 antog kommissionen, på grundval av förordning (EU) nr 1176/2011, även 2023 års rapport om förvarningsmekanismen, enligt vilken Tjeckien var en av de medlemsstater som kunde påverkas eller riskerade att påverkas av obalanser och som skulle bli föremål för en fördjupad granskning. Kommissionen antog också en rekommendation till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken i euroområdet och ett förslag till 2023 års gemensamma sysselsättningsrapport med en analys av genomförandet av riktlinjerna för sysselsättningspolitiken och principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Rådet antog rekommendationen om den ekonomiska politiken i euroområdet⁴ den 16 maj 2023 och den gemensamma sysselsättningsrapporten den 13 mars 2023.
- (3) Unionens ekonomier uppvisar visserligen en anmärkningsvärd resiliens, men den geopolitiska situationen har fortfarande en negativ påverkan. Unionen står orubbligt sida vid sida med Ukraina, och unionens ekonomiska och sociala agenda är inriktad på att på kort sikt minska de negativa effekterna av energichocker, både för utsatta hushåll och företag, och på att fortsätta satsningarna på den gröna och den digitala omställningen, stödja en hållbar tillväxt för alla, skydda makroekonomisk stabilitet och öka resiliensen på medellång sikt. Den är också starkt inriktad på att öka unionens konkurrenskraft och produktivitet.

---

⁴ Rådets rekommendation av den 16 maj 2023 om den ekonomiska politiken i euroområdet (EUT C 180, 23.5.2023, s. 1).

- (4) Den 1 februari 2023 lade kommissionen fram ett meddelande med titeln *En industriplan i den gröna given för nettonollåldern (industriplanen i den gröna given)*. Industriplanen i den gröna given syftar till att öka konkurrenskraften för unionens nettonollindustri och stödja en snabb omställning till klimatneutralitet. Den kompletterar de pågående insatserna inom ramen för den europeiska gröna given och REPowerEU. Den syftar också till att skapa bättre förutsättningar för att utöka unionens tillverkningskapacitet vad gäller den nettonollteknik och de nettonollprodukter som behövs för att unionens ambitiösa klimatmål ska uppnås, och till att säkerställa tillgång till relevanta kritiska råvaror, bland annat genom att diversifiera anskaffningen, exploatera geologiska resurser på lämpligt sätt i medlemsstaterna och maximera återvinningen av råvaror. Industriplanen i den gröna given bygger på fyra pelare: ett förutsebart och förenklat regelverk, snabbare tillgång till finansiering, ökad kompetens och öppen handel för resilienta leveranskedjor. Den 16 mars 2023 lade kommissionen fram ett ytterligare meddelande med titeln *EU:s konkurrenskraft på lång sikt, efter 2030*, som är uppbyggt kring nio ömsesidigt förstärkande faktorer med målet att arbeta för ett tillväxtfrämjande regelverk. I det meddelandet fastställs politiska prioriteringar i syfte att aktivt säkerställa strukturella förbättringar, välfokuserade investeringar och regleringsåtgärder för unionens och dess medlemsstaters konkurrenskraft på lång sikt. Rekommendationerna nedan bidrar till att hantera dessa prioriteringar.
- (5) Den europeiska planeringsterminen 2023 fortsätter att utvecklas i takt med genomförandet av faciliteten. Ett fullständigt genomförande av återhämtnings- och resiliensplanerna är fortfarande viktigt för att de politiska prioriteringarna inom ramen för den europeiska planeringsterminen ska ge resultat, eftersom planerna behandlar alla eller en betydande del av de relevanta landsspecifika rekommendationer som utfärdats under senare år. De landsspecifika rekommendationerna från 2019, 2020 och 2022 är dessutom lika relevanta för de återhämtnings- och resiliensplaner som granskats, uppdaterats eller ändrats i enlighet med artiklarna 14, 18 och 21 i förordning (EU) 2021/241.

- (6) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/435⁵ (*REPowerEU-förordningen*), som antogs den 27 februari 2023, syftar till att snabbt fasa ut unionens beroende av import av ryska fossila bränslen. Detta kommer att bidra till energitrygghet och diversifiering av unionens energiförsörjning, samtidigt som användningen av förnybar energi, energilagringsskapaciteten och energieffektiviteten ökar. Genom REPowerEU-förordningen får medlemsstaterna möjlighet att lägga till ett nytt REPowerEU-kapitel i sina nationella återhämtnings- och resiliensplaner för att på så sätt finansiera viktiga reformer och investeringar som ska bidra till att målen för REPowerEU uppnås. Dessa reformer och investeringar kommer också att bidra till att öka konkurrenskraften för unionens nettonollindustri enligt vad som anges i industriplanen i den gröna given, och till att hantera de energirelaterade landsspecifika rekommendationer som utfärdats till medlemsstaterna 2022 och, i förekommande fall, 2023. Genom REPowerEU-förordningen införs en ny kategori icke återbetalningspliktigt ekonomiskt stöd som görs tillgängligt för medlemsstaterna för att de ska kunna finansiera nya energirelaterade reformer och investeringar inom ramen för sina återhämtnings- och resiliensplaner.

---

⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/435 av den 27 februari 2023 om ändring av förordning (EU) 2021/241 vad gäller REPowerEU-kapitel i planer för återhämtnings och resiliens och om ändring av förordningarna (EU) nr 1303/2013, (EU) 2021/1060 och (EU) 2021/1755 samt direktiv 2003/87/EG (EUT L 63, 28.2.2023, s. 1).

- (7) Den 8 mars 2023 antog kommissionen ett meddelande med finanspolitisk vägledning för 2024 (*meddelandet av den 8 mars 2023*). Det syftar till att stödja utarbetandet av medlemsstaternas stabilitets- och konvergensprogram och därigenom stärka samordningen av politiken. Kommissionen erinrade om att stabilitets- och tillväxtpaktens allmänna undantagsklausul kommer att avaktiveras i slutet av 2023. Kommissionen efterlyste en finanspolitik under 2023–2024 som säkerställer en hållbar skuldsättning på medellång sikt och ökar den potentiella tillväxten på ett hållbart sätt, och uppmanade medlemsstaterna att i sina stabilitets- och konvergensprogram för 2023 ange hur deras finanspolitiska planer kommer att säkerställa att fördragets referensvärde för underskottet på 3 % av bruttonationalprodukten (BNP) respekteras och säkerställa en realistisk och kontinuerlig skuldminskning, eller att skulden ligger kvar på försiktiga nivåer, på medellång sikt. Kommissionen uppmanade också medlemsstaterna att fasa ut de nationella finanspolitiska åtgärder som införts för att skydda hushåll och företag mot energiprischocker, med början med de minst riktade åtgärderna. Kommissionen angav att om det skulle behövas en förlängning av stödåtgärderna på grund av ett förnyat energipristryck bör medlemsstaterna bättre rikta sådana åtgärder till utsatta hushåll och företag. Kommissionen angav att de finanspolitiska rekommendationerna skulle kvantifieras och differentieras. Såsom föreslås i kommissionens meddelande av den 9 november 2022 om riktlinjer för en reform av EU:s ramverk för ekonomisk styrning skulle de finanspolitiska rekommendationerna dessutom formuleras utifrån primära nettoutgifter. Alla medlemsstater rekommenderades att fortsätta att skydda nationellt finansierade investeringar och säkerställa att faciliteten och andra unionsmedel används på ett ändamålsenligt sätt, särskilt mot bakgrund av målen för den gröna och den digitala omställningen och för resiliensen. Kommissionen angav att den kommer att föreslå rådet att inleda underskottsbaserade förfaranden vid alltför stora underskott under våren 2024 på grundval av utfallet för 2023, i enlighet med gällande lagstiftning.

- (8) Den 26 april 2023 lade kommissionen fram lagstiftningsförslag för att genomföra en omfattande reform av unionens regler för ekonomisk styrning. Huvudsyftet med förslagen är att stärka hållbarheten i den offentliga skuldsättningen och att främja en hållbar och inkluderande tillväxt i samtliga medlemsstater genom reformer och investeringar. I sina förslag strävar kommissionen efter att förbättra det nationella egenansvaret, förenkla ramverket och röra sig i riktning mot ett större medelfristigt fokus, tillsammans med ett effektivt och mer enhetligt genomdrivande av efterlevnaden. Enligt rådets slutsatser av den 14 mars 2023 om riktlinjer för en reform av EU:s ramverk för ekonomisk styrning är målet att slutföra lagstiftningsarbetet 2023.
- (9) Den 1 juni 2021 lämnade Tjeckien in sin nationella återhämtnings- och resiliensplan till kommissionen i enlighet med artikel 18.1 i förordning (EU) 2021/241. Kommissionen har med stöd av artikel 19 i förordning (EU) 2021/241 bedömt återhämtnings- och resiliensplanens relevans, ändamålsenlighet, effektivitet och enhetlighet i enlighet med bedömningsriktlinjerna i bilaga V till den förordningen. Den 8 september 2021 antog rådet sitt genomförandebeslut om godkännande av bedömningen av Tjeckiens återhämtnings- och resiliensplan⁶. Delutbetalningarna ska verkställas på villkor att kommissionen antar ett beslut i enlighet med artikel 24.5 i förordning (EU) 2021/241 om att Tjeckien på ett tillfredsställande sätt har uppnått de relevanta delmål och mål som angetts i rådets genomförandebeslut. För att delmålen och målen ska anses ha uppnåtts på ett tillfredsställande sätt får delmål och mål som tidigare uppnåtts inte ha upphävts.

---

⁶ ST 11047/2021 INIT, ST 11047/2021 ADD 1, ST 11047/2021 ADD 1 COR 1.

- (10) Den 13 april 2023 lämnade Tjeckien in sitt nationella reformprogram för 2023 och den 28 april 2023 sitt konvergensprogram för 2023, i enlighet med artikel 8.1 i förordning (EG) nr 1466/97. De båda programmen har bedömts samtidigt för att deras inbördes kopplingar ska kunna beaktas. I enlighet med artikel 27 i förordning (EU) 2021/241 återspeglas Tjeckiens halvårsvisa rapporter om framstegen avseende målen i återhämtnings- och resiliensplanen också i 2023 års nationella reformprogram.
- (11) Den 24 maj 2023 offentliggjorde kommissionen 2023 års landsrapport för Tjeckien. Rapporten innehöll en bedömning av hur väl Tjeckien hade lyckats med de relevanta landsspecifika rekommendationer som rådet antog mellan 2019 och 2022, och en utvärdering av Tjeckiens genomförande av återhämtnings- och resiliensplanen. Utifrån denna analys konstaterades i landsrapporten brister i fråga om de utmaningar som inte eller endast delvis hade åtgärdats genom återhämtnings- och resiliensplanen, och även nya och framväxande utmaningar. I landsrapporten bedömdes också Tjeckiens framsteg med genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter och med att uppnå unionens överordnade mål för sysselsättning, kompetens och fattigdomsbekämpning samt framstegen med att uppnå FN:s mål för hållbar utveckling.

(12) Kommissionen har genomfört en fördjupad granskning enligt artikel 5 i förordning (EU) nr 1176/2011 för Tjeckien och resultatet offentliggjordes den 24 maj 2023. Kommissionen drog slutsatsen att Tjeckien inte har några makroekonomiska obalanser. Landets sårbarheter handlar framför allt om priskonkurrens och huspriser, men de kommer sannolikt att vara begränsade i framtiden, eftersom hushållens skuldsättning är begränsad och inflationen förväntas minska betydligt snabbare än unionsgenomsnittet. Ekonomin har påverkats kraftigt av energiprischocken med snabbt stigande inflation. Den expansiva finanspolitiken sedan covid-19-pandemin har även bidragit till att inflationen tagit fart. Medan det sammantagna pristrycket förblir högt beräknas priskonkurrensen delvis återhämta sig på grund av sjunkande energipriser, och det föreligger inga omedelbara hållbarhetsproblem utifrån. Inflationen förväntas sjunka betydligt snabbare än unionsgenomsnittet. Om inflationen emellertid håller i sig kan detta medföra vissa risker för Tjeckiens konkurrenskraft. Försämringen av bytesbalansen under senare tid motiverar noggrann ytterligare övervakning. De senaste åren har efterfrågan på bostäder ökat kraftigt, till följd av låga räntor, stora inkomstökningar och lättade makrotillsynsåtgärder, och utbudet av bostäder har inte kunnat hålla jämna steg. Huspriserna ökade kraftigare under pandemin, men började dämpas i mitten av 2022 på grund av högre räntor och strängare lånevillkor. Risken för en betydande korrigerings av huspriserna verkar emellertid vara låg, hushållens skuldsättning är begränsad och banksektorn är sund. På medellång sikt skulle ett fortsatt begränsat utbud emellertid kunna fortsätta att driva upp priserna. Det krävs fortsatta ansträngningar för att hålla tillbaka inflationen. För att snabbt kunna få ner inflationen krävs det en kraftig minskning av efterfrågan, vilket i sin tur kan uppnås genom en tillräckligt stram penning- och finanspolitik.

- (13) Enligt uppgifter som validerats av Eurostat minskade Tjeckiens underskott i de offentliga finanserna från 5,1 % av BNP 2021 till 3,6 % 2022, medan den offentliga skuldkvoten ökade från 42,0 % av BNP i slutet av 2021 till 44,1 % i slutet av 2022. Den 24 maj 2023 utfärdade kommissionen en rapport enligt artikel 126.3 i fördraget. Rapporten behandlade Tjeckiens budgetläge utifrån det faktum att dess underskott i de offentliga finanserna 2022 överskred fördragets referensvärde på 3 % av BNP. Rapporten slog fast att underskottskriteriet inte var uppfyllt. I linje med meddelandet av den 8 mars 2023 föreslog kommissionen inte att några nya förfaranden vid alltför stora underskott skulle inledas under våren 2023. Kommissionen förklarade därefter att den skulle föreslå rådet att inleda underskottsbaserade förfaranden vid alltför stora underskott under våren 2024 på grundval av utfallet för 2023. Tjeckien bör ta hänsyn till detta vid genomförandet av 2023 års budget och vid utarbetandet av budgeten för 2024.
- (14) Saldot i de offentliga finanserna har påverkats av de finanspolitiska åtgärder som vidtagits för att mildra de ekonomiska och sociala effekterna av de stigande energipriserna. Under 2022 omfattade dessa finanspolitiska inkomstminskande åtgärder en sänkning av punktskatterna på bensin och diesel, avskaffande av vägavgifter för företag och en sänkning av den tilläggsavgift på förnybar energi som slutanvändarna betalade. De finanspolitiska utgiftsökande åtgärderna omfattade ett engångsbidrag till energiräkningarna ("spartariffen"), stöd till industrin som påverkats av de höga energipriserna och ett engångsbidrag för barn. Kommissionen uppskattar nettobudgetkostnaden för dessa åtgärder till 0,7 % av BNP 2022. Saldot i de offentliga finanserna har också påverkats av budgetkostnaderna för erbjudande av tillfälligt skydd för fördrivna personer från Ukraina, vilket beräknas uppgå till 0,3 % av BNP 2022. Samtidigt sjönk den uppskattade kostnaden för tillfälliga krisåtgärder med anknytning till covid-19-krisen till 0,1 % av BNP 2022, från 2,0 % 2021.
- (15) Den 18 juni 2021 rekommenderade rådet Tjeckien⁷ att under 2022 vidmakthålla en stödjande finanspolitisk inriktning, inbegripet den impuls som ges genom faciliteten, samt att upprätthålla nationellt finansierade investeringar.

---

⁷ Rådets rekommendation av den 18 juni 2021 med avgivande av rådets yttrande om Tjeckiens konvergensprogram 2021 (EUT C 304, 29.7.2021, s. 10).

- (16) I enlighet med kommissionens beräkningar var den finanspolitiska inriktningen⁸ under 2022 i stort sett neutral och uppgick till $-0,1$ % av BNP, i enlighet med rådets rekommendation. I enlighet med rådets rekommendation fortsatte Tjeckien att stödja återhämtningen, bland annat med investeringar som finansierades genom faciliteten. Utgifter som finansierades med bidrag från faciliteten och andra unionsmedel uppgick till $1,1$ % av BNP 2022 ($1,1$ % av BNP 2021). Nationellt finansierade investeringar gav ett neutralt bidrag till den finanspolitiska inriktningen⁹. Samtidigt gav ökningen i nationellt finansierade primära löpande utgifter (exklusive nya åtgärder på inkomstsidan) ett kontraktivt bidrag på $0,3$ procentenheter till den finanspolitiska inriktningen. Tjeckien hade därför tillräcklig kontroll över ökningen av nationellt finansierade löpande utgifter. Därför upprätthöll Tjeckien de nationellt finansierade investeringarna, i enlighet med rådets rekommendation.
- (17) Det makroekonomiska scenario som ligger till grund för budgetprognoserna i konvergensprogrammet för 2023 är i linje med kommissionens vårprognos 2023. Regeringen beräknar att BNP i fasta priser kommer att öka med $0,1$ % 2023 och med $3,0$ % under 2024. Som jämförelse visar kommissionens vårprognos 2023 en liknande real BNP-tillväxt, $0,2$ % 2023 och $2,6$ % 2024.

---

⁸ Den finanspolitiska inriktningen mäts som förändringen i primära utgifter (exklusive diskretionära åtgärder på inkomstsidan) och exklusive tillfälliga krisåtgärder med anknytning till covid-19-krisen, men inbegripet utgifter som finansieras med icke återbetalningspliktigt stöd (bidrag) från faciliteten och andra unionsmedel, i förhållande till den potentiella tillväxten på medellång sikt. Mer information finns i ruta 1 i de statistiska tabellerna över offentliga finanser.

⁹ Övriga nationellt finansierade kapitalutgifter gav ett expansivt bidrag på $0,4$ procentenheter av BNP, bland annat på grund av betalningar till den tjeckiska posten för tillhandahållandet av samhällsomfattande posttjänster under perioden 2018–2022.

- (18) I sitt konvergensprogram för 2023 räknar regeringen med att underskottet i de offentliga finanserna kommer att minska till 3,5 % av BNP 2023. Den marginella minskningen under 2023 återspeglar främst högre utgifter såsom subventioner inom ramen för energistödåtgärderna, eller större fasta bruttoinvesteringar, vilka uppvägs av en lägre ökning av andra utgiftsposter och högre inkomster från unionsmedel. Enligt konvergensprogrammet för 2023 förväntas den offentliga skuldkvoten i förhållande till BNP sjunka från 44,1 % i slutet av 2022 till 43,5 % i slutet av 2023. I kommissionens vårprognos 2023 förutses ett underskott i de offentliga finanserna på 3,6 % av BNP för 2023. Detta är i linje med det beräknade underskottet i konvergensprogrammet för 2023. Enligt kommissionens vårprognos 2023 väntas en lägre offentlig skuldkvot i förhållande till BNP, på 42,9 %, i slutet av 2023. Skillnaden beror på en förväntad högre nominell BNP-tillväxt.

(19) Saldot i de offentliga finanserna 2023 förväntas fortsatt påverkas av de åtgärder som antagits för att mildra de ekonomiska och sociala effekterna av de stigande energipriserna. De utgörs av åtgärder som förlängts från 2022 (särskilt sänkningen av den tilläggsavgift på förnybar energi som slutanvändarna betalade och sänkningen av punktskatter på diesel) samt nya åtgärder såsom ett tak för el- och gaspriserna och stöd inom värmesektorn. Kostnaderna för dessa åtgärder uppvägs delvis av skatter på oförutsedda vinster från energileverantörer, nämligen en avgift som elproducenter betalar på intäkter över en viss prisnivå och en skatt på oförutsedda vinster för företag verksamma inom produktion och handel med el och gas, fossil gruvdrift, bränslen och petrokemiska produkter. Med hänsyn till dessa inkomster beräknas nettobudgetkostnaden för stödåtgärderna i kommissionens vårprognos 2023 uppgå till 1,3 % av BNP 2023¹⁰. Merparten av åtgärderna 2023 verkar inte vara inriktade på de mest utsatta hushållen eller företagen och bevarar inte fullt ut prissignalen för att minska efterfrågan på energi och öka energieffektiviteten. Till följd av detta beräknas i kommissionens vårprognos 2023 det belopp för riktade stödåtgärder som ska beaktas i bedömningen av efterlevnaden av rådets rekommendation av den 12 juli 2022¹¹ för 2023 till 0,1 % av BNP 2023 (jämfört med 0,2 % av BNP 2022). Budgetkostnaden för erbjudande av tillfälligt skydd för fördrivna personer från Ukraina beräknas minska med 0,1 procentenhet av BNP jämfört med 2022.

---

¹⁰ Siffran motsvarar de årliga budgetkostnaderna för de åtgärderna, inbegripet löpande inkomster och utgifter liksom i förekommande fall åtgärder avseende kapitalutgifter.

¹¹ Rådets rekommendation av den 12 juli 2022 om Tjeckiens nationella reformprogram 2022 med avgivande av rådets yttrande om Tjeckiens konvergensprogram 2022 (EUT C 334, 1.9.2022, s. 19).

- (20) I sin rekommendation av den 12 juli 2022 rekommenderade rådet Tjeckien att under 2023 säkerställa att ökningen av de nationellt finansierade primära löpande utgifterna är i linje med en neutral inriktning på politiken¹², med beaktande av ett fortsatt tillfälligt och riktat stöd till de hushåll och företag som drabbas hårdast av de höjda energipriserna och till människor som flyr från Ukraina. Tjeckien bör vara redo att anpassa de löpande utgifterna efter den föränderliga situationen. Tjeckien rekommenderades även att öka de offentliga investeringarna för den gröna och den digitala omställningen och för energitrygghet med beaktande av REPowerEU-initiativet, inbegripet med hjälp av faciliteten och andra unionsmedel.
- (21) I sin vårprognos 2023 förutser kommissionen en kontraktiv inriktning på finanspolitiken (+1,4 % av BNP) under 2023, i en miljö med hög inflation. Detta följer på en i stort sett neutral inriktning på finanspolitiken under 2022 (-0,1 % av BNP). Ökningen i nationellt finansierade primära löpande utgifter (ej inräknat diskretionära åtgärder på inkomstsidan) under 2023 beräknas ge ett kontraktivt bidrag på 1,2 % av BNP till den finanspolitiska inriktningen. Detta inbegriper den minskade kostnaden för de riktade stödåtgärderna till de hushåll och företag som är de mest utsatta för höjda energipriser med 0,1 % av BNP. Det inbegriper också den lägre kostnaden för att erbjuda tillfälligt skydd åt personer som fördrivits från Ukraina (0,1 % av BNP). Totalt är den förväntade ökningen av nationellt finansierade primära löpande utgifter i överensstämmelse med rådets rekommendation av den 12 juli 2022. Utgifter som finansieras med bidrag från faciliteten och andra unionsmedel beräknas uppgå till 1,6 % av BNP 2023, medan nationellt finansierade investeringar beräknas ge ett kontraktivt bidrag till den finanspolitiska inriktningen på 0,5 procentenheter¹³. Tjeckien planerar därför att finansiera ytterligare investeringar genom faciliteten och andra unionsmedel, och de nationellt finansierade investeringarna förväntas inte upprätthållas. Tjeckien planerar att finansiera offentliga investeringar för den gröna och den digitala omställningen och för energitrygghet, såsom förbättrad energieffektivitet i offentliga byggnader eller investeringar i järnvägar eller digitala tjänster som delvis finansieras genom faciliteten och andra unionsmedel.

---

¹² Enligt kommissionens vårprognos 2023 beräknas Tjeckiens potentiella produktionstillväxt, som används för att mäta den finanspolitiska inriktningen, på medellång sikt (10-årigt genomsnitt) uppgå till 13,3 % i nominella termer.

¹³ Övriga nationellt finansierade kapitalutgifter beräknas ge ett kontraktivt bidrag på 0,1 procentenhet av BNP.

- (22) I konvergensprogrammet för 2023 förväntas underskottet i de offentliga finanserna minska till 2,9 % av BNP 2024. Minskningen 2024 återspeglar främst utfasningen av energistödåtgärder vilket leder till lägre stöd och en lägre ökning av sociala utbetalningar jämfört med den nominella BNP-tillväxten. Enligt konvergensprogrammet för 2023 förväntas den offentliga skuldkvoten i förhållande till BNP öka till 44,0 % i slutet av 2024. Baserat på de politiska åtgärder som är kända vid stoppdatumet för prognosen förutses i kommissionens vårprognos 2023 ett underskott i de offentliga finanserna på 3,0 % av BNP 2024. Detta är i stort sett i linje med det beräknade underskottet i konvergensprogrammet för 2023. Enligt kommissionens vårprognos 2023 väntas en lägre offentlig skuldkvot i förhållande till BNP, på 43,1 % i slutet av 2024.
- (23) I konvergensprogrammet för 2023 förutses en utfasning av de flesta energistödåtgärder under 2024. Kommissionen utgår för närvarande från att nettokostnaden för energistödåtgärder kommer att vara 0,0 % av BNP 2024, jämfört med 1,3 % av BNP 2023. Dessa beräkningar bygger på antagandet att inga nya energiprishöjningar kommer att ske.

- (24) I förordning (EG) nr 1466/97 efterlyses en årlig förbättring av det strukturella budgetsaldot för att uppnå det medelfristiga budgetmålet, med 0,5 % av BNP som riktmärke¹⁴. Med hänsyn till de offentliga finansernas hållbarhet och behovet av att minska underskottet under fördragets referensvärde på 3 % av BNP, skulle det enligt kommissionen vara lämpligt att förbättra det strukturella saldout med 0,5 % av BNP för 2024. För att säkerställa en sådan förbättring, och i enlighet med kommissionens metod, bör ökningen av nationellt finansierade primära nettoutgifter¹⁵ under 2024 inte överstiga 6,0 %, vilket återspeglas i denna rekommendation. Detta kommer också att bidra till att minska kärninflationen, som ligger långt över unionsgenomsnittet och som kan leda till minskad konkurrenskraft om den håller i sig. Samtidigt bör de återstående energistödåtgärderna (som för närvarande uppskattas av kommissionen till 1,3 % av BNP 2023) fasas ut, om utvecklingen på energimarknaden tillåter detta och med början med de minst riktade åtgärderna, och de därmed sammanhängande besparingarna bör användas för att minska underskottet i de offentliga finanserna. Enligt kommissionens uppskattningar skulle detta leda till en ökning av de primära nettoutgifterna som är lägre än den rekommenderade högsta tillväxttakten för 2024.
- (25) Om politiken förblir oförändrad beräknas enligt kommissionens vårprognos 2023 de nationellt finansierade primära nettoutgifterna öka med 3,0 % under 2024, vilket ligger under den rekommenderade tillväxttakten.
- (26) Enligt konvergensprogrammet för 2023 förväntas den offentliga sektorns investeringar minska från 4,9 % av BNP 2023 till 4,4 % av BNP 2024. De minskade investeringarna återspeglar en minskning av nationellt finansierade investeringar och av unionsfinansierade investeringar, förutom genom faciliteten.

---

¹⁴ Artikel 5 i förordning (EG) nr 1466/97 kräver också en anpassning på mer än 0,5 % av BNP för medlemsstater med en offentlig skuld som överstiger 60 % av BNP, eller med mer uttalade risker för en hållbar skuldsättning.

¹⁵ Primära nettoutgifter definieras som nationellt finansierade utgifter exklusive diskretionära åtgärder på inkomstsidan och exklusive ränteutgifter samt konjunkturberoende arbetslöshetsutgifter.

- (27) I konvergensprogrammet för 2023 beskrivs en finanspolitisk utveckling på medellång sikt fram till 2026. Enligt konvergensprogrammet för 2023 förväntas underskottet i de offentliga finanserna successivt minska till 2,4 % av BNP 2025 och till 2,2 % senast 2026. Underskottet i de offentliga finanserna beräknas därför sjunka under 3 % av BNP 2024. Enligt konvergensprogrammet för 2023 förväntas den offentliga skuldkvoten i förhållande till BNP öka från 44,0 % i slutet av 2024 till 45,0 % till slutet av 2026.
- (28) Tjeckien är utsatt för risker när det gäller de offentliga finansernas hållbarhet på medellång och lång sikt. Under de senaste tre åren har en rad finanspolitiska åtgärder införts med bestående effekter. Bland dessa har en nedsättning av inkomstskatteunderlaget för privatpersoner och flera indexeringar av socialförsäkringsutgifterna som överstiger det lagstadgade minimumet medfört en försämring av det strukturella saldot. Kostnadsökningar till följd av en åldrande befolkning medför ytterligare belastning när det gäller de offentliga finansernas hållbarhet på medellång och lång sikt. En beräknad fördubbling av äldrekvoten¹⁶ och begränsningen av pensionsåldern efter 2030 förväntas leda till att pensionsutgifterna ökar från 8,8 % av BNP under 2030 till 11,4 % fram till 2050. Den åldrande befolkningen väntas dessutom leda till en ökning av de offentliga utgifterna för hälso- och sjukvård samt långtidsvård med 0,9 respektive 1,7 procentenheter av BNP fram till 2070. Möjliga åtgärder för att uppnå hållbarhet i de offentliga finanserna på lång sikt omfattar en justering av pensionsåldern i enlighet med den förväntade ökningen av medellivslängden, tillhandahållande av incitament för att öka förvärvsfrekvensen bland äldre, begränsning av förtida uttag av pension, justering av pensionsindexeringsnivåerna och en ökning av tillgången på arbetskraft i syfte att säkerställa högre intäkter till pensionssystemet.

---

¹⁶ Enligt den åldrande rapport från 2021 som kommissionen utfärdade i maj 2021.

- (29) I enlighet med artikel 19.3 b i förordning (EU) 2021/241 och kriterium 2.2 i bilaga V till den förordningen ska återhämtnings- och resiliensplanen omfatta ett stort antal ömsesidigt förstärkande reformer och investeringar som ska vara genomförda senast 2026. Tjeckiens återhämtnings- och resiliensplan håller på att genomföras, men det finns risk för vissa förseningar. Tjeckien lämnade in en ansökan om utbetalning motsvarande 37 delmål och mål i återhämtnings- och resiliensplanen, vilken resulterade i en total utbetalning på 928 miljoner EUR. Det krävs ytterligare förbättringar av den administrativa kapaciteten och prioriteringar av viktiga reformer och investeringar för att säkerställa att planen genomförs i tid. En revidering av planen förväntas under 2023 med tillägg för att täcka det nya REPowerEU-kapitlet och anpassa ökningen av icke återbetalningspliktigt stöd. I enlighet med artikel 14.6 i förordning (EU) 2021/241 meddelade Tjeckien den 30 mars 2023 sin avsikt att begära ytterligare lånestöd på upp till 11 miljarder EUR inom ramen för faciliteten. Ett snabbt införande av det nya REPowerEU-kapitlet i återhämtnings- och resiliensplanen kommer att göra det möjligt att finansiera ytterligare reformer och investeringar till stöd för Tjeckiens strategiska mål på energiområdet och för den gröna omställningen. Ett systematiskt och ändamålsenligt deltagande av lokala och regionala myndigheter, arbetsmarknadens parter och andra relevanta berörda parter är fortsatt viktigt för ett framgångsrikt genomförande av återhämtnings- och resiliensplanen, liksom annan ekonomisk politik och sysselsättningspolitik utanför planen, för att säkerställa att fler känner ett egenansvar för den övergripande politiska agendan.
- (30) Kommissionen godkände alla Tjeckiens sammanhållningspolitiska programdokument 2022. Det är viktigt att gå vidare med ett snabbt genomförande av de sammanhållningspolitiska programmen i komplementaritet och synergi med återhämtnings- och resiliensplanen, inbegripet REPowerEU-kapitlet, för att den gröna och den digitala omställningen ska lyckas, den ekonomiska och sociala resiliensen öka och en balanserad territoriell utveckling uppnås i Tjeckien.
- (31) Förutom de ekonomiska och sociala utmaningar som åtgärdas genom återhämtnings- och resiliensplanen och de sammanhållningspolitiska programmen står Tjeckien inför ett antal ytterligare utmaningar kopplade till bostäder, energipolitik och den gröna omställningen.

(32) Andelen rimligt prissatta bostäder i Tjeckien har under de senaste fem åren varit bland de lägsta i unionen, med stora skillnader mellan olika regioner. Kraftiga bostadsprisökningar och gjort det svårt för medelinkomsttagare att köpa fastigheter. Detta har lett till en ökad efterfrågan på hyresbostäder och gjort att dessa har blivit mindre överkomliga. Dessutom är det subventionerade bostadsbeståndet för litet för att tillgodose efterfrågan från alla utsatta hushåll med låg inkomst (det stod 2020 för 0,4 % av det totala bostadsbeståndet, vilket kan jämföras med unionsgenomsnittet på 7–8 %¹⁷) och befintliga bostadsbidrag utnyttjas inte i tillräcklig utsträckning, delvis på grund av administrativa bördor, stigmatisering och bristande medvetenhet. Följaktligen har antalet familjer med bostadsbehov ökat på senare år, vilket medför ökade kostnader för den offentliga budgeten och hälso- och sjukvårdssystemet. Dessa befintliga utmaningar har försvårats ytterligare av covid-19-pandemin och tillströmningen av människor som flyr från kriget i Ukraina. Sammanhållningspolitiska medel utgör fortsatt en viktig källa för att testa och finansiera investeringar i subventionerat boende och bidrar således till socialt skydd och social inkludering. För en avsevärd förbättring av situationen krävs emellertid andra finansieringskällor. Tjeckien saknar lagstiftning och ett övergripande regelverk om subventionerat boende, vilket gör det svårt att samordna den fragmenterade bostadspolitiken och fastställa de nationella och regionala organens ansvarsområden. Stabil och hållbar finansiering från nationella källor skulle tillsammans med antagandet av incitament för hyresbostäder och kooperativa bostäder hjälpa till att öka tillgången till boende till rimlig kostnad och säkerställa kontinuitet och en utvidgning av sådana insatser. Ändamålsenlig samordning kommer att vara avgörande för att öka bostadsutbudet, renovering och ombyggnad av befintliga bostadsenheter och användning av lediga bostäder.

---

¹⁷ OECD:s (Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling) databas över bostäder till rimliga priser, <http://oe.cd/ahd>.

- (33) Sedan Rysslands invasion i Ukraina inleddes har Tjeckien vidtagit åtgärder för att motverka landets kraftiga beroende av import av fossila bränslen från Ryssland genom att diversifiera sin försörjning av gas. Tjeckien har exempelvis ställt om från att ha varit helt beroende av ryska gasleveranser till att använda huvudsakligen diversifierade gasleveranser från Norge och import av flytande naturgas (LNG). Landet har emellertid inte minskat förbrukningen av fossila bränslen, vilket gör att det fortsatt utsätts för stora risker när det gäller avbrott i försörjningen och pristoppar, med stora negativa effekter för hushållen och industrin. Tjeckiens förbrukning av naturgas minskade med 17 % under perioden augusti 2022–mars 2023 jämfört med den genomsnittliga gasförbrukningen för samma period under de föregående fem åren, vilket är mer än målet om en minskning med 15 %. Tjeckien skulle kunna fortsätta satsningarna på att tillfälligt minska efterfrågan på gas fram till den 31 mars 2024 i enlighet med rådets förordning (EU) 2022/1369¹⁸.
- (34) Utbyggnaden av förnybar energi har försvårats i Tjeckien, huvudsakligen på grund av rättsliga begränsningar, tillståndsförfaranden och begränsad kapacitet i distributionsnätet. Tjeckien har vidtagit åtgärder för att hantera ett antal utmaningar på regleringsnivå, såsom avskaffandet av kravet på licens för elproduktion och bygglov för mindre solceller (upp till 50 kWp) samt ändrat lagstiftningen för att underlätta installation. Ytterligare ansträngningar krävs emellertid för att stärka energigemenskaper och egenanvändare av förnybar energi, införa en gemensam kontaktpunkt för förnybara energikällor samt införa prioriterade områden för att främja utbyggnaden av förnybara energikällor genom att uppmuntra nätutbyggnad, elsystemets flexibilitet (såsom efterfrågefexibilitet eller lagring) och installation av små system och smarta mätare kommer att vara avgörande. Regleringsreformer som rör näten bör åtföljas av investeringar i ökad nätkapacitet samt ge incitament för flexibilitet och utbyggnad av förnybar energi. Inom den tjeckiska industrin finns vidare en stabil potential för tillverkning av grön teknik och landet kan påskynda investeringar i utveckling och utvidgning av klimatvänliga lösningar och lösningar för utfasning av fossila bränslen för att uppnå nollutsläpp 2050.

---

¹⁸ Rådets förordning (EU) 2022/1369 av den 5 augusti 2022 om samordnade åtgärder för att minska efterfrågan på gas (EUT L 206, 8.8.2022, s. 1).

- (35) Ökningen av energipriserna på grund av Rysslands aggressionskrig mot Ukraina har tydliggjort att energieffektiviteten behöver förbättras inom det tjeckiska bostadsbeståndet samt bekämpningen av energifattigdom. Tjeckien har reagerat genom att lansera program för bostadshus och genom att hjälpa äldre och låginkomsthushåll. Det behövs emellertid fler satsningar för att förbättra energieffektiviteten genom att göra den mer tillgänglig. Detta kan uppnås genom att underlätta administrativ tillgång till stöd, både för hushållen och industrin, inbegripet genom att bygga upp de offentliga myndigheternas kapacitet och kompetens. För att säkerställa att befolkningen är medvetna om behovet av och fördelarna med att minska energianvändningen samt hjälpa privatpersoner och industrin att lätt få tillgång till stöd krävs det även informationskampanjer och särskild landsomfattande rådgivning. Dessutom måste Tjeckien påskynda kompetensutveckling och omskolning av arbetstagare som för närvarande saknar de färdigheter som krävs för renovering av byggnader.
- (36) En minskning av Tjeckiens exponering mot fossila bränslen kan också uppnås genom en övergång till utsläppsfri järnväg och andra former av utsläppsfri rörlighet. Utbyggnaden av utsläppsfria vägfordon och framåtsyftande laddnings- och tankningsinfrastruktur med hög kapacitet har emellertid varit svag. På regleringssidan bör översynen av den nationella handlingsplanen för ren mobilitet och tillhörande ändringar av regelverket utgöra en utgångspunkt för tillhandahållandet av gynnsamma förutsättningar och undanröja hinder för övergången till utsläppsfri mobilitet.

- (37) Brist på arbetskraft och kompetens i sektorer och yrken som är centrala för den gröna omställningen, däribland tillverkning, utbyggnad och underhåll av nettonollteknik, skapar flaskhalsar i omställningen till en nettonollekonomi. Utbildningssystem av hög kvalitet som tillgodoser föränderliga arbetsmarknadsbehov, och riktade kompetenshöjnings- och omskolningsåtgärder är viktiga för att minska kompetensbrister och främja inkludering och omfördelning på arbetsmarknaden. För att frigöra outnyttjad arbetskraft måste dessa åtgärder vara tillgängliga, framför allt för enskilda personer och i de sektorer och regioner som påverkas mest av den gröna omställningen. År 2022 rapporterades brist på arbetskraft i Tjeckien inom sju yrken som kräver särskilda kunskaper med koppling till den gröna omställningen (till exempel rörmokare, rörläggare, elektriker och industrielektriker)¹⁹.
- (38) Mot bakgrund av kommissionens bedömning har rådet granskat konvergensprogrammet för 2023, och dess yttrande²⁰ återspeglas i rekommendation 1.

---

¹⁹ Baserad på rapporten från det europeiska nätverket för arbetsförmedlingar (Eures) 2023 om över- och underskott på arbetskraft 2022, som utarbetats av Europeiska arbetsmyndigheten, dvs. uppgifter som ingetts av Eures nationella samordningskontor. Kraven på kunskaper och färdigheter grundas på den europeiska klassificeringen av färdigheter, kvalifikationer och yrken (Escos) taxonomi för kompetens för den gröna omställningen. Exempel analyseras på grundval av andelen kompetens för den gröna omställningen enligt Esco i relevanta sektorer. Uppgifterna är inte jämförbara mellan länder och omfattar många olika sektorer.

²⁰ Enligt artikel 9.2 i rådets förordning (EG) nr 1466/97.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Tjeckien att 2023 och 2024 vidta följande åtgärder:

1. Avveckla de gällande krisstödåtgärderna på energiområdet och använda besparingarna för att minska underskottet i de offentliga finanserna så snart som möjligt under 2023 och 2024. Om nya öknings av energipriset skulle kräva nya eller fortsatta stödåtgärder, säkerställa att sådana stödåtgärder är inriktade på att skydda utsatta hushåll och företag, är finanspolitiskt överkomliga och bevarar incitamenten till energibesparingar.

Säkerställa en återhållsam finanspolitik, särskilt genom att begränsa den nominella ökningen av nationellt finansierade primära nettoutgifter under 2024 till högst 6,0 %²¹.

Bevara nationellt finansierade offentliga investeringar och säkerställa ett effektivt utnyttjande av bidrag från faciliteten och andra unionsmedel, särskilt för att främja den gröna och den digitala omställningen.

För perioden efter 2024, fortsätta att eftersträva en finanspolitisk strategi på medellång sikt med gradvis och hållbar konsolidering, i kombination med investeringar och reformer som leder till högre hållbar tillväxt, i syfte att uppnå en återhållsam finanspolitisk situation på medellång sikt.

Vidta åtgärder för att säkerställa de offentliga finansernas långsiktiga hållbarhet, inklusive hållbarheten i pensionssystemet.

2. Påskynda genomförandet av sin återhämtnings- och resiliensplan, även genom att se till att det finns tillräcklig administrativ kapacitet och snabbt färdigställa tillägget, inbegripet REPowerEU-kapitlet, för att snabbt kunna inleda dess genomförande. Fortsätta med ett snabbt genomförande av de sammanhållningspolitiska programmen i nära komplementaritet och synergi med återhämtnings- och resiliensplanen.
3. Stärka tillhandahållandet av subventionerat boende till rimlig kostnad, bland annat genom att anta en särskild lagstiftningsram för att förbättra samordningen mellan olika offentliga organ och uppmuntra uppförandet av nya bostäder samt renovering av befintliga bostäder.

---

²¹ Detta beräknas motsvara en årlig förbättring av det strukturella budgetsaldot med minst 0,5 % av BNP för 2024, såsom beskrivs i skäl 24.

4. Minska beroendet av fossila bränslen. Öka utbyggnaden av förnybara energikällor genom ytterligare investeringar i elnät och direkt utbyggnad av kapacitet för förnybar energi. Rationalisera tillståndsförfaranden för förnybar energi och anpassa nätet så att förnybara energikällor får tillträde till det genom ytterligare reformer, undanröjande av hinder för småskalig förnybar energi och inrättandet av en enda kontaktpunkt. Vidare behöver flexibiliteten inom näten ökas och gynnsamma villkor skapas för energigemenskaper. Öka energieffektiviteten i fjärrvärmesystemen och byggnadsbeståndet genom att skapa incitament för totalrenovering och förnybara värmekällor, underlätta administrativ tillgång till stöd, både för hushållen och industrin samt bygga upp kapacitet och förbättra kompetensen hos offentliga myndigheter. Främja användningen av utsläppsfria fordon och öka tillgången till infrastruktur för laddning och tankning med hög kapacitet genom nya reformer för att skapa gynnsamma förutsättningar och undanröja hinder för ökad användning av sådana fordon och utbyggnad av infrastruktur. Öka de politiska insatserna i syfte att tillhandahålla och förvärva de färdigheter och kompetenser som krävs för den gröna omställningen.

Utfärdad i Bryssel den ...

På rådets vägnar

Ordförande
